

Plan van Aanpak

Kerkenvisie gemeente Waadhoeke
(offerte 1^e fase)

“KERKEN IN ZICHT”

15 maart 2024

Inhoudsopgave

Bldz.

Inleiding 3

Een kerkenvisie in de Waadhoeke	3
Wat is een kerkenvisie ?	3
Hoe pak je het opstellen van een kerkenvisie aan?	3
Welke vorm heeft de kerkenvisie?	4
De winst van een kerkenvisie	4

Aanpak 5

Doel en strategie	5
Projectbegrenzing	5
Organisatievorm	6
Stappenplan en werkwijze	6
Inventarisatie	
Analyse	
Planning	8
Begroting	9

Inleiding

Een kerkenvisie in de gemeente Waadhoeke

Leegstaande kerkgebouwen, kerkbesturen die moeite hebben om de organisatie draaiende te houden of het onderhoud van de kerk uit te voeren. Het zijn uitdagingen waar ook de burgerlijke gemeente in toenemende mate mee te maken krijgt en waar momenteel ad hoc een antwoord op wordt gezocht. Moeizame processen en verlies aan monumentale waarden zijn vaak het gevolg. Door een kerkenvisie op te stellen kan de stand van zaken inzichtelijk worden gemaakt om vervolgens met alle partijen duidelijkheid te scheppen over de toekomst.

Het rijk roept in het kader van het programma Toekomst Religieus Erfgoed de gemeenten op om een kerkenvisie op te stellen en stelt hiervoor ook budget beschikbaar. Deze decentralisatie-uitkering heeft als doel een proces in te richten samen met alle betrokken partijen. In de gemeente Waadhoeke staan 73 kerkgebouwen (gebouwen oorspronkelijk gebouwd als gebedshuis). Waadhoeke heeft een decentralisatie-uitkering aangevraagd en toegezegd gekregen van het rijk van € 75.000,-. Dit is gedaan met de motivering dat de gemeente het hele kerkenbestand graag in kaart wil hebben en daar zoveel mogelijk partijen (eigenaren, bewoners, erfgoedorganisaties en overheid) bij wil betrekken. Daarnaast wordt de uitkomst van de kerkenvisie ook van belang gezien voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Wat is een kerkenvisie ?

“Een kerkenvisie is een visie op de toekomst van kerkgebouwen. Het opstellen van een kerkenvisie gebeurt in dialoog tussen de burgerlijke gemeente, kerkeigenaren, inwoners en erfgoedorganisaties. Men gaat met elkaar in gesprek over de toekomst van alle kerkgebouwen in de gemeente. Monumentaal en niet-monumentaal, oud en nieuw. Hieruit zou een visie kunnen komen als “Welke kerkgebouwen blijven als kerk fungeren, welke worden geschikt gemaakt voor nevengebruik en welke leegstaande of leegkomende gebouwen krijgen een andere functie?”. Ook kunnen partijen afspraken met elkaar maken over de wijze waarop men met elkaar het gesprek aangaat als er kerken gesloten of verkocht worden. Het is aan die partijen zelf om te bepalen of in de kerkenvisie ook ander religieus erfgoed (kloosters, kapellen, begraafplaatsen) wordt meegenomen”.

Hoe pak je het opstellen van een kerkenvisie aan?

Hoe begin je? Met wie ga je in dialoog? En welke vorm kies je voor de kerkenvisie? Het voorliggende Plan van Aanpak vormt een gestructureerde opzet van de te verwachten werkzaamheden. Om te komen tot visievorming zal er onderzoek en beleidsvorming moeten plaatsvinden. Immers, voor het opstellen van een kerkenvisie is onvermijdelijk dat gegevens worden geïnventariseerd. De valkuil is echter dat de inventarisatie ‘het doel’ wordt en niet ‘het middel’ is om het gesprek te ondersteunen. Het aangaan van de dialoog is de kern van de kerkenvisie. Het verzamelen van data is ondersteunend hieraan. Parallel aan de inventarisatie van gegevens moeten communicatie en bewustwording een belangrijke rol spelen. Ondertussen zal er (vanwege de urgentie) waarschijnlijk al op casusniveau moeten worden geopereerd. Deze drie elementen zullen elkaar tijdens het proces waarschijnlijk voortdurend beïnvloeden.

Welke vorm heeft de kerkenvisie?

Een kerkenvisie is vormvrij, er zijn geen richtlijnen vanuit het Ministerie van OCW. Zo heeft een kerkenvisie geen tot in detail uitgewerkte herbestemmingsprofielen of uitvoeringsplannen te bevatten. De vorm van een kerkenvisie is niet alleen afhankelijk van het aantal kerkgebouwen in de gemeente, maar ook van de opgave voor de kerkgebouwen, de bereidheid tot deelnemen aan de dialoog van de verschillende partijen, de cultuur van de gemeenschap en de organisatie en het beleid van de gemeente. Vooral de opgave die de gemeente heeft in brede zin, met betrekking tot de kerkgebouwen, hun interieurs en de omgeving, bepaalt de vorm. Welke aanpak sluit daar het beste op aan?

De winst van een kerkenvisie

De grote maatschappelijke betrokkenheid en opgave van de kerkgebouwen maakt het opstellen van een kerkenvisie meer dan ooit noodzakelijk. Een kerkenvisie stelt eigenaren, overheden en betrokkenen in staat te anticiperen op de komende veranderingen ten aanzien van functie, gebruik en eigendom van de kerkgebouwen. Als dit in gezamenlijkheid in kaart is gebracht en hierover een keuze en/of afspraken zijn gemaakt dan levert dat een aantal voordelen op, zoals:

- er is een gesprekskader geformuleerd waarbinnen de gemeente en kerkeigenaren kunnen inspelen op ontwikkelingen en problemen van het religieus erfgoed: afspraken over de wijze waarop over en weer wordt geïnformeerd en mogelijke problemen worden opgelost;
- er is een gestructureerd beeld ontstaan van kerkgebouwen die in de 'problemen' komen, waardoor er gezamenlijk in een vroeg stadium kan worden overlegd over de dreigende leegstand en mogelijke oplossingsrichtingen;
- er kan begrip en respect ontstaan voor elkaars invalshoeken en standpunten; bovendien blijkt soms dat alleen al het samenbrengen van alle informatie en belangen tot verrassende oplossingen kan leiden;
- partijen kennen elkaar en kunnen elkaar vinden bij tussentijdse ontwikkelingen; dit scheelt veel voorwerk en tijd wanneer er een initiatief komt voor een individueel kerkgebouw;
- er vindt afweging plaats op basis van een breed palet aan belangen en waarden: fysiek (gebouw met interieur en omgeving), economisch (eigenaar, functie, financieel) en sociaal-maatschappelijk (buurt, burgers, functie);
- er is de mogelijkheid gecreëerd om verwachte 'beladen' ontwikkelingen en besluiten vooraf met elkaar te bespreken en communicatie en proces af te stemmen;
- initiatiefnemers en ontwikkelende partijen krijgen vooraf duidelijkheid, zodat ze weten waar ze aan toe zijn als ze zich willen inzetten voor de herontwikkeling van een kerkgebouw;
- er is aandacht en tijd voor ideeën, emoties en initiatieven uit de gemeenschap van het kerkgebouw en betrokken lokale partijen; hiermee wordt in een vroeg stadium draagvlak gecreëerd;
- een kerkenvisie kan ook gebruikt worden om andere thema's te agenderen. Zo ontwikkelt de gemeente Súdwest-Fryslân feitelijk per dorp een leefbaarheidsvisie, waarbij de kerk als vanzelf in het midden staat. De relatie met de Omgevingsvisie en –plan kan ook nadrukkelijk worden gelegd.

Aanpak

Doel en strategie

Het doel van de op te stellen kerkenvisie is het bevorderen van de leefbaarheid in en rondom deze kerkgebouwen door het aangaan van (nieuwe) onderlinge verbindingen. Daarnaast vormt het behoud van de waardevol geachte kerkgebouwen – al of niet herbestemd met een nieuwe functie - voor de toekomst een tweede doelstelling. De strategie die hierbij wordt gevolgd is tweeledig:

1. Het op gang brengen van het gesprek met de eigenaren en de (huidige en toekomstige) gemeenschap rond de kerkgebouwen.
2. Het met elkaar opstellen en vaststellen van breed gedragen kaders waarbinnen ontwikkelingen rond de kerkgebouwen dienen / kunnen plaats vinden.

Kortom, het uiteindelijke streven is er in de gemeente Waadhoeke op gericht een gezamenlijke integrale visie en werkwijze te ontwikkelen ten aanzien van de kerkgebouwen en hierin samen met de 'mienskip' op te trekken.

Projectbegrenzing

De op te stellen kerkenvisie heeft uiteraard betrekking op het grondgebied van de gemeente Waadhoeke. De gebouwen die in de kerkenvisie worden beschouwd, zijn gebouwen die oorspronkelijk zijn gebouwd met een religieuze functie (bedehuizen). Dit sluit de religieuze gemeenschappen die bijvoorbeeld gebruik maken van een schoolgebouw of woonhuis uit. Het gaat om alle gebouwen die binnen deze omschrijving vallen: van middeleeuws rijksmonument tot onbeschermd jong gebouw, inclusief de reeds herbestemde kerk- c.q. religieuze gebouwen.

Dit plan van aanpak is geschreven vanuit de gedachte dat de uiteindelijke kerkenvisie product- en procesaspecten kent. Qua proces gaan we uit van een open dialoog tussen gebouweigenaar, gemeenschap en gemeente. Continuerend hiervan na afloop van het project zal plaatsvinden middels een nader te bepalen medium/ platform.

Een kerkenvisie rust uiteindelijk op een aantal pijlers:

1. inventarisatie en analyse van de kerkgebouwen binnen de projectbegrenzing;
2. communicatie met de gebouweigenaren en de gemeenschap in en rond de kerkgebouwen tijdens en na afloop van het opstellen van de kerkenvisie;
3. waardering, visievorming, strategiebepaling bij vrijkomende kerkgebouwen;
4. beleidsvorming en afspraken tussen gebouweigenaren, gemeenschap en gemeente.

Op 17 februari 2022 heeft een overleg met de gemeente Waadhoeke plaatsgevonden over de mogelijkheden voor een op te stellen kerkenvisie. Afgesproken werd o.a. dat door het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân een Plan van Aanpak zou worden geschreven, waarbij in eerste instantie alleen werd uitgegaan van het door het Steunpunt houden van een inventarisatie en een enquête. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zouden pas vervolgkeuzes worden gemaakt óf en hoe verder. Dit Plan van Aanpak (en tevens offerte) behelst dus alleen de eerste c.q. inventarisatiefase. De keuze over hoe de pijlers 2, 3 en 4 moeten worden ingevuld, zal dan ook pas op basis van de conclusies uit fase 1 kunnen worden gemaakt. Vanwege andere prioriteiten is de aanpak even blijven liggen, maar is in 2024 weer opgepakt. Op basis van het gesprek hierover op 11 maart 2024, is de offerte geactualiseerd.

Organisatievorm

Het opstellen van de kerkenvisie c.q. de eerste inventariserende fase kan in een kleine **werkgroep** (WG) onder leiding van een projectleider (PL) plaatsvinden. De gemeente Waadhoeke heeft de projectleiding uitbesteed aan het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân in de persoon van Dick Bloemhof (PL) vanwege de kennis en ervaring met de kerkenvisies in de gemeenten Ooststellingwerf, Súdwest-Fryslân, Smallingerland, Heerenveen, Opsterland en De Fryske Marren. De WG bestaat verder uit Marleen Pennewaard van het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân en medewerker Wietse Terpstra van de gemeente die voor de interne coördinatie kan zorgen. Dit zal in de inventarisatiefase nog weinig voorkomen. De steunpuntmedewerkers in de WG voeren de benodigde werkzaamheden uit (inventarisatie, enquête en analyse enquête). De WG komt afhankelijk van de voortgang van de werkzaamheden minimaal één en maximaal twee keer per maand (digitaal) bijeen. Aangezien het Steunpunt Monumentenzorg Fryslân wordt ingehuurd voor de kerkenvisie en dus bij de gemeente Waadhoeke haar kosten (uren) zal declareren, zal een medewerker van de gemeente Waadhoeke budgethouder moeten zijn.

Aan het eind van fase 1 zou de WG ook het secretariaat van een breed samengestelde **klankbordgroep** (KBG) kunnen voeren. In het licht van een integrale benadering, dienen hier naast een vertegenwoordiging van de denominaties ook de andere (maatschappelijke) organisaties op het gebied van leefbaarheid, economie, cultuurhistorie en mienskip een plaats in te hebben. Hierbij wordt gedacht aan o.a. historische verenigingen, dorpsbelangen, ondernemersvereniging(en) en bijvoorbeeld musea. Daarnaast hebben ook andere afdelingen van de gemeente Waadhoeke (ruimtelijke ordening, leefbaarheid, recreatie en toerisme, sociaal domein enz.) zitting in de KBG. Deze KBG is dus gemeentebreed en komt op afroep bijeen, waarbij deelproducten worden voorgelegd en om commentaar en feedback wordt gevraagd voor bepaalde keuzes en ideeën. Deze KBG komt pas in beeld als de eerste fase is afgerond en op basis van de resultaten van fase 1 daartoe een keuze wordt gemaakt. Voor eventueel in de volgende fase te organiseren bijeenkomsten (hetzij informatieve startbijeenkomst hetzij specifieke bijeenkomsten met een thema) worden de leden van KBG uitgenodigd, met aanvulling van 'stakeholders' van buiten de gemeente Waadhoeke (organisaties als St. Alde Fryske Tsjerken, Beheer Kerkelijke Gebouwen Noord-Nederland en andere materiedeskundigen) en 'vrijdenkers' om mee te denken over bijvoorbeeld invulling van kerkgebouwen met nieuwe functies.

Stappenplan en werkwijze

Doel, werkwijze en vorm zijn feitelijk grotendeels gelijk aan de aanpak in de eerdergenoemde gemeenten. Die aanpak is weer een combinatie van twee kerkenvisies die een grote voorbeeldfunctie hebben; de kerkenvisie van de gemeente Deventer ("Lokale Agenda Religieus Erfgoed Deventer" december 2013) en de kerkenvisie Súdwest-Fryslân ("Kerkenaanpak Súdwest-Fryslân"; juli 2020). De gemeente Súdwest-Fryslân was één van de zes landelijke pilotgemeenten in 2019-2020 en ontwikkelde een 'kerkenaanpak' die door vele gemeenten als een voorbeeld en inspirerende aanpak wordt gezien.

De vorm en inhoud van een kerkenvisie hangt erg af van de opgave waarvoor men staat. Die opgave c.q. omvang van de problematiek moet dus eerst in beeld worden gebracht. Derhalve dient de eerste stap het inventariseren en analyseren van data te zijn. Dit is derhalve Fase 1.

Inventarisatie (werkzaamheden WG)

- In kaart brengen van het totale kerkenbestand
 - Interne en externe gegevens bundelen tot één Excel lijst die de basis vormt (groslijst).
 - Controle/ vergelijk externe gegevens provincie, RCE en mogelijk nog andere lijsten.
 - Vaststellen welke gegevens nog nodig zijn en waar nodig de groslijst uitbreiden en completeren.
- Contact leggen met de eigenaren van kerkgebouwen t.b.v. inzicht in de gebruiksstatus en de toekomstverwachting in de vorm van een enquête (conform in acht Friese gemeenten is gedaan).
 - Opstellen vragen enquête, digitale omgeving van indiening afspreken met de provincie Fryslân (dit wordt kosteloos gefaciliteerd), opstellen uitnodigingsbrieven e.d.
 - Eventueel herinneringsronde voor overgebleven kerken die nog niet hebben gereageerd op de gehouden enquête.
 - Updaten / controleren / aanvullen van enquête resultaten.
 - Verwerken van de gegevens in de groslijst.
- Zo nodig digitalisering/ aansluiting bestaande ict-infrastructuur.
 - Inventariseren digitale mogelijkheden binnen de gemeente en eventueel bij de provincie Fryslân.
 - Contact met de RCE.
 - Digitaal platform met kerkgegevens voor intern gebruik bij de gemeente en een publieksversie die voldoet aan de privacywetgeving.

Analyse (werkzaamheden WG en KBG)

De verzamelde data (inventarisatie en uitkomsten enquête) zullen worden geanalyseerd en zullen visueel worden gemaakt om inzicht en overzicht te creëren over het vraagstuk. Uit de analyse zal blijken waar zich de problemen bevinden en wellicht worden er oplossingen aangedragen. Daarmee vormt de analyse voor een groot deel de onderbouwing van de op te stellen visie, tezamen met de gesprekken met de kerkeigenaren (zie paragraaf hierna) en de context gebonden informatie c.q. aanpalend beleid van de gemeente.

- Analyse van alle verzamelde data (WG)
- (Visueel) inzicht bieden in de voor de visie belangrijke data.
- Bepalen voor welke aspecten en vraagstukken een nadere aanpak/ onderzoeksmethode nodig is.
- Analyse-document vervaardigen.
- Analyse-document naast context gebonden informatie leggen die later bij de visievorming en nog latere vertaling in beleid (Omgevingsvisie?) met de analyse wordt geïntegreerd, zoals:
 - vigerende plannen en (aanpalend) beleid;
 - (nieuwe) ontwikkelingen in de omgeving van het kerkgebouw;
 - mogelijke nieuwe functies of economische dragers voor vrijkomende kerkgebouwen;
 - behoeften en wensen in de buurt/dorp/gemeenschap rond het kerkgebouw;
 - betekenis van de plek.

Vanwege de belangrijke rol van de analyse als basis voor de uiteindelijke visie, zal de analyse ook ter bespreking worden voorgelegd aan de KBG en aan de 'stakeholders'. Het spreekt voor zich dat de analyse en de feedback daarop van de KBG, de 'stakeholders' en van collega's van de verschillende gemeentelijke afdelingen, uitvoerig met de wethouder wordt besproken. Immers, op basis van al deze input wordt de gezamenlijke visie (of aanpak) opgesteld met de daaraan verbonden beleidsprioriteiten.

Planning

De verwachting is dat de eerste fase met een bijeenkomst kan worden afgesloten aan het eind van het vierde kwartaal van 2024. Met de uitkomsten van de inventarisatie, analyse en van de feedback van kerkeigenaren en de bijeenkomst, wordt daarna de route uitgestippeld over hoe en in welke vorm de kerkenvisie er uit zou moeten komen te zien. Onderstaand een planning op hoofdlijnen.

2^e kwartaal 2024:

- Overeenstemming en vaststelling van dit Plan van Aanpak (PvA) in het college van B&W.
- Alvast starten met de inventarisatie; dit is toch nodig en niet afhankelijk van goedkeuring van het PvA.
- Voorbereiding enquête; er ligt een aanbod van de provincie Fryslân voor het creëren van de digitale infrastructuur voor een enquête. Als de enquête in januari 2023 zou worden uitgezet, dan dient de voorbereiding in het vierde kwartaal van 2022 plaats te vinden.

3^e kwartaal 2024:

- Vervolmaking inventarisatie.
- Uitzetten enquête met informatieve brief over kerkenvisie.
- Verwerken uitkomsten enquête.
- Eventueel herinnering voor niet respondenten.
- Analyse van de uitkomsten van de enquête en de inventarisatie.
- Context gebonden informatie achterhalen.
- Groslijst completeren.
- Samenstelling Klankbordgroep (KBG) en bepaling 'stakeholders'.

4^e kwartaal 2024:

- Analyse-document schrijven.
- Analyse-document bespreken met wethouder, KBG en 'stakeholders'.
- Bijeenkomst met kerkeigenaren (met presentatie inventarisatie en enquête) .
- Eventueel kleinere vervolgbijeenkomsten voor de uitwerking van de in het vorig punt benoemde items, problemen of aandachtspunten.
- Gesprekken met kerkeigenaren, zowel voor een nadere kennismaking en inventarisatie van problemen, als voor 'urgente' situaties. Deze kunnen uiteraard in elk kwartaal plaatsvinden.
- Implementatie data in digitale systeem.

Begroting

Voor de kerkenvisie heeft de gemeente Waadhoeke een subsidie c.q. gedecentraliseerde doeluitkering van het rijk (RCE) gekregen van € 75.000,--. Dit is ook het gehele budget voor het 'project' kerkenvisie. Alle werkzaamheden (inzet in uren) en andere kosten dienen binnen dit budget te blijven. Vanuit de gemeente Waadhoeke worden geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld.

Ter toelichting op de begroting vooraf het volgende. Het hoofdbestanddeel van de kosten zullen de uren zijn die voor de werkzaamheden en het proces benodigd zijn. Waar in de begroting sprake is van uren inzet van de werkgroep (WG), wordt gerekend met een uurtarief van € 105,- (excl. Btw) voor de projectleider (PL), € 85,- (excl. Btw) voor het WG-lid van het Steunpunt. De kosten van de ambtelijke inzet van de gemeente Waadhoeke komen eveneens ten laste van het kerkenvisiebudget voor € 90,- per uur.

De leden van de eventueel al in te stellen klankbordgroep (KBG) ontvangen geen vergoeding voor hun aanwezigheid en evenmin reiskostenvergoeding. De mogelijk twee vergaderingen van de KBG worden (indien mogelijk in verband met coronamaatregelen) bij voorkeur in één van de deelnemende kerken gehouden en anders op het gemeentekantoor in Franeker, waarbij de kosten van de catering op het kerkenvisiebudget drukken.

De eventuele bijeenkomsten (één grote en wellicht een paar kleinere themabijeenkomsten) worden – indien ook hier de coronamaatregelen dat toestaan – gehouden in een kerkgebouw in de gemeente Waadhoeke. De kosten die daar mee gepaard gaan – zaalhuur, catering, sprekers, gespreksleiders, vrijdenkers en bedankjes – komen ten laste van het kerkenvisiebudget.

Begroting kerkenvisie gemeente Waadhoeke Fase 1			
Stap in het Kerkenvisieproces:	Werkzaamheid Van:	Soort kosten:	Totale kosten t.l.v. kerkenvisiebudget:
Organisatie	Werkgroep (WG)	6 vergaderingen c.a. à 1,5 uur met 3 personen + verslag	€ 5.040
	Klankbordgroep (KBG)	Op afroep; uitgaande van 1 vergadering met voorbereiding (incl. samenstelling) + verslag en uitvoeren afgesproken acties	€ 765
	WG	Overlegmomenten (2) met wethouder	€ 380
Inventarisatie	WG-lid MP	Opzoeken, verzamelen, weergeven data; 48 uur	€ 4.080
	WG	Opstellen enquête (incl. Overleg provincie); 6 uur	€ 510
	WG-lid MP	Informatiebrief + uitzetten enquête (alle juiste adressen enz.)	€ 510
Analyse	WG / PL	Analyse alle verzamelde data; 36 uur	€ 3.780
	PL	Schrijven analyse-document; 36 uur	€ 3.780
	WG / KBG / stakeholders	Grote bijeenkomst met kerkeigenaren c.a. (incl. voorbereiding)	€ 720
		Zaalhuur, catering, sprekers enz.	€ 1.500
TOTAAL (excl. Btw)		Incl. 12 uren ambtelijke inzet gemeente (€ 1.080)	€ 21.065
TOTAAL (incl. btw)		Excl. 12 uren ambtelijke inzet gemeente; btw over € 19.985	€ 25.262
Onvoorzien	WG / KBG	Kleinere vervolgbijeenkomst(en) n.a.v. grote bijeenkomst	€ 2.238
TOTAAL (incl. Btw)			€ 27.500

Lijst van 73 kerken in de gemeente Waadhoeke:

1	De Terp	1		Achlum
2	Monnikenweg	12		Achlum
3	Jonkerschap	5		Achlum
4	Alde Dyk	2		Baaium
5	Buorren	13	a	Beetgum
6	J.H. van Aismawei	11		Beetgumermolen
7	Vermaningstrjitte	3	a	Berlikum
8	Tsjerkestrjitte	2		Berlikum
9	Hofsleane	23		Berlikum
10	Buorren	2		Blessum
11	Oude Weg	1		Boer
12	Sint Margrietwei	1		Boksum
13	Oedsmawei	17		Boksum
14	Tsjerkepaed	3	a	Deinum
15	Dorpsstraat	8		Dongjum
16	Tsjerkebuorren	1	a	Dronrijp
17	Dubelestreek	14		Dronrijp
18	Hearewei	15		Dronrijp
19	Puoldyk	2		Dronrijp
20	Tsjerkeleane	4	a	Engelum
21	Breedplaats	2		Franeker
22	Zilverstraat	46	a	Franeker
23	Schilcampen	49		Franeker
24	Noord	41		Franeker
25	Zilverstraat	32		Franeker
26	Zuiderkade	31		Franeker
27	Hofstraat	1	C	Franeker
28	Godsacker	11		Franeker
29	Dijkstraat	11		Franeker
30	Kerkstraat	2		Herbaijum

31	Kerkbuurt	1		Hitzum
32	Buorren	20	a	Marssum
33	Skilpaed	2		Menaldum
34	Meinardswei	3		Minnertsga
35	Tilledyk	16		Minnertsga
36	Meinardswei	6		Minnertsga
37	Schuringaweg	20		Nij Altoenae
38	Haerdawei	1		Oosterbierum
39	Terp	12		Oosterbierum
40	Dominee Schuilingstraat	6		Oude Bildtzijl
41	Leijsterstreek	29		Oude Bildtzijl
42	Van Albadaweg	37		Oude Bildtzijl
43	Van Albadaweg	61		Oude Bildtzijl
44	Dorpsstraat	2		Peins
45	Dorpsstraat	49		Peins
46	Tsjerkhofspaed	1		Pietersbierum
47	Kerkpad	1		Ried
48	Kerkstraat	4		Schalsum
49	Buorren	29		Schingen
50	Tsjerkepaed	1		Sexbierum
51	Achterom	2		Sexbierum
52	Tjerk Hiddesstr.	27		Sexbierum
53	Van Harenstraat	1		Sint Annaparochie
54	Statenweg	10		Sint Annaparochie
55	Stadhoudersweg	20		Sint Annaparochie
56	Van Harenstraat	67		Sint Annaparochie
57	Jan Jansz Costerstraat	1		Sint Annaparochie
58	Oosteinde	1		Sint Jacobiparochie
59	G.v. Saksenstraat	14		Sint Jacobiparochie
60	Menamerdyk	3		Slappeterp
61	Tsjerkebuorren	8		Spannum
62	Franekerweg	47		Tzum
63	Wommelserweg	46		Tzum

64	Tsjerkepaed	1		Tzummarum
65	Buorren	33		Tzummarum
66	Buorren	56		Tzummarum
67	Kerkplein	2		Vrouwenparochie
68	Tsjerkepaed	22	a	Wier
69	Spannumerdijk	5		Winsum
70	Tsjerkebuorren	1		Winsum
71	Lytse Buorren	2		Wjelsryp
72	Westerein	17		Wjelsryp
73	Hoofdweg	1		Zweins